

non posse mutari, sed tamen coërceri & emendari. De reliquo confer. Bütcher-Saal Tomo II. pag. 470.

15. *Influxum siderum & planetarum efficere, ut ad hoc vel illud peccatum hic vel iste præcipue inclinet.* Sed primo negamus, dari influxum siderum aut planetarum in mores & animum hominis. Deinde, posito etiam quod daretur, esset saltem stimulans, non vero determinans aut cogens, sed cui homo resistere possit.

16. *Diabolum hominem seducere, ut non possit non peccare.* Etsi vero Diabolus seducat homines, non tamen necessitat, sed eos saltem decipit, qui vel sua sponte vel oscitanter se in ejus laqueos immittunt. Conf. I. Joh. V, 18.

17. *Deum permisisse, ut in hac vel illa peccata homines laberentur.* (Gott hätte einen so sinken und fallen lassen.) Et recte quidem dicitur, Deum permisisse, quia Deus hominem non tanquam truncum huc vel illuc trahit, imo nec tentat quempiam ad malum, *Jac. I, 13.* sed dedit homini rationem, dedit gratiam assistentem; si ea uti nolit, culpa non penes Deum sed hominem est. Gratia enim Dei est resistibilis & amissibilis. Quid ergo oblique culpam rejicis in Deum?

18. *Cogitationis pœnam neminem pati.* (Die Gedanken sind Zoll-fren.) Sed quamvis hoc valeat inter homines, quibus in aliorum cogitationes introspicere non datur, non tamen erit ratio eadem apud Deum, qui cogitationes hominis novit eminus, & intima cordis penetralia scrutatur, hinc & accuratissime *avouias* cogitationum perspicit: cumque cogitationes quam maxime inter actiones hominis sint referendæ, non video, quare hæ ab examine secundum legem divinam sint excipiendæ, præsertim cum Deus homines mundos corde requirat.

19. *Verba hominis non venire in considerationem moralitatis, cum quippe verba sint merus ventus & sonus in aërem abiens, in quo & dissipetur.* (Worte sind nur Wind/ und ein bloser